

ת"פ 72675/12/19 - מדינת ישראל נגד אחמד ח'טארי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 72675-12-19 מדינת ישראל נ' ח'טארי

בפני	כבוד השופט בכיר יהושע צימרמן
בעניין:	המאשימה
	נגד
הנאשם	אחמד ח'טארי

גזר דין

רקע והשתלשלות העניינים

הנאשם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, בעבירות של השמטת הכנסות מדוחות שהגיש לרשויות המס כמתחייב על פי פקודת מס הכנסה, וחוק מס ערך מוסף.

על פי המתואר בכתב האישום, במהלך השנים 2010-2016 היה הנאשם הבעלים של מוסך בירושלים, ובמסגרת עבודתו במוסך, סיפק הנאשם שירותי פחחות וצבע לכלי רכב. במהלך התקופה הרלוונטית, סיפק הנאשם שירות ללקוחות וקיבל עבורו הכנסות בהיקף של ₪ 2,373,233, תחת חשבוניות שהוציא לאותם לקוחות. הנאשם נמנע מלהעביר חלק ניכר מהחשבוניות, בהיקף של ₪ 2,248,618, לרואה החשבון, כל זאת במטרה להתחמק מתשלום מס. בכך השמיט הנאשם את ההכנסות מתוך הדוחות שהוגשו לרשויות המס, כפי שפורט בכתב האישום המתוקן.

בעניינו של הנאשם התקבלה חוות דעת של ועדת האבחון, תסקיר שרות המבחן, והצדדים טענו לעונש.

תמצית טיעוני הצדדים

המאשימה בטיעוניה ציינה כי מדובר בעבירות חמורות ביותר שהינן בעלות כוונה פלילית מיוחדת להשתמט מתשלום מס. המאשימה הפנתה לנסיבות ביצוע העבירות ולהיקפן, הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו ולעמדת בתי המשפט באשר לענישה מרתיעה ומשמעותית במקרים דומים.

המאשימה הדגישה את פרק הזמן הארוך בה בוצעו העבירות ואשר נמשך כ- 7 שנים כשהדבר מלמד על תודעה פלילית גבוהה. במשך השנים היו לנאשם מספר "צמתים" בהם יכול היה להפסיק להשתמט מתשלום המס והנאשם לא עשה כן. המאשימה גם ציינה כי מדובר היה בהתנהלות יום-יומית וחודשית של אי תשלום מס, ולא מדובר במעידה חד-פעמית.

המאשימה הפנתה לגובה הנזק שנגרם לקופה הציבורית, לפסיקה התומכת בעמדתה, וביקשה להעמיד את מתחם העונש ההולם על 16-28 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

באשר לקביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם, המאשימה הסכימה לקביעת הענישה בתחתית המתחם, על אף שהמחדל לא הוסר, וזאת בשים לב למצבו הרפואי. יחד עם זאת המאשימה מסרה כי אין במצב רפואי זה כדי לחרוג מהמתחם. בקשר למצב הרפואי והאמור בחוות הדעת של וועדת האבחון, המאשימה הדגישה כי המועד הקובע ביחס לקרבת נאשם לסייג, נתון הרלוונטי לקביעת המתחם, הינו מועד ביצוע המעשה ולא מועד גזר הדין. לפיכך, טוענת המאשימה, המסמכים שהונחו בפני בית המשפט אודות מצבו של הנאשם, נכון להיום, אינם רלוונטיים לקביעת המתחם אלא לקביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם. המאשימה ציינה כי למרות האמור היא לקחה זאת בחשבון, ובשל נתונים אלו הסכימה לקביעת העונש בתחתית המתחם כפי שהוסבר לעיל.

בסיכומו של דבר המאשימה סברה כי העונש המתאים הינו 16 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

ב"כ הנאשם בטיעונו הפנה לכך שמדובר בעבירות משנת 2010-2016, כאשר כתב האישום הוגש רק בשנת 2019, וחלפו כ- 10 שנים ממועד ביצוע העבירות. הסנגור ציין כי הנאשם אינו עובד כיום ואף בעתיד לא יוכל לעבוד, ומבלי להמעיט מחומרת העבירה ציין שסכום הרווח היה שולי.

באשר לקרבת הנאשם לסייג הפנה ב"כ הנאשם לחומרי החקירה שלא נשלחו לוועדת האבחון ובהם קיימת אינדיקציה מסוימת לתסמינים שמהם סבל הנאשם עוד במועד החקירה במשטרה. באשר למצבו הרפואי והקוגניטיבי כיום, הפנה ב"כ הנאשם את בית המשפט להלכת לופוליאנסקי, שם פתח בית המשפט פתח שאפשר חריגה ממתחם העונש שנקבע, גם בשל שיקולי צדק. ב"כ הנאשם ביקש לאבחן את מקרהו של הנאשם ממקרים אחרים אליהם הפנתה המאשימה וזאת בשל מצבו המורכב וההתדרדרות במצבו הרפואי. הסנגור טען כי האינטרס הציבורי אינו בהטלת מאסר בפועל על הנאשם. הסנגור גם סבר כי קיימים מתחמי ענישה שונים ונמוכים מאלו שהוצגו על ידי המאשימה.

הנאשם בדבריו הביע חרטה, תאר את מצבו הרפואי המורכב שלו ושל אשתו, תיאר כי הם מתקיימים מקצבת נכות, וביקש את עזרת בית המשפט.

תמצית תסקיר שרות המבחן

תסקיר שרות המבחן הפנה לבעיות הרפואיות מהם סובל הנאשם, ולקשיי התקשורת של הנאשם עם הסביבה. שרות המבחן סקר את נסיבות חייו של הנאשם. שרות המבחן תאר כי בעקבות מות בנו בתאונת דרכים חש הנאשם אובדן ומשבר, אתו התקשה להתמודד ומאז חלה התדרדרות הדרגתית במצבו הרפואי, הנפשי, וברמת תפקודו בכל מישורי חייו, כולל התעסוקתי. על פי האמור בתסקיר, הנאשם מקבל טיפול תרופתי, ומוכר למערכת הפסיכיאטרית. הנאשם אינו עצמאי, נעזר ברוב פעילותו היומית באחרים, ומתפקד ברמה קוגניטיבית נמוכה שאינה בתחום מוגבלות שכלית התפתחותית. יחד עם זאת, על פי שרות המבחן הנאשם אינו מוכר כיום כנכה על ידי המוסד לביטוח לאומי ומתקיים

מתמיכה כלכלית של בני משפחתו.

תמצית חוות הדעת של ועדת האבחון

ועדת האבחון סקרה באריכות את הרקע האישי, הרפואי, ההסתגלותי, הנפשי והמשפחתי המורכב של הנאשם, ובחנה את מצבו כיום. בסיכומי של דבר קבעה ועדת האבחון כי תפקדו של הנאשם ברמה קוגניטיבית נמוכה שאינה בתחום מוגבלות שכלית התפתחותית. כאשר ההנמכה החלה לפני מספר שנים על רקע התדרדרות במצבו הנפשי.

דין והכרעה

קביעת המתחם ההולם

לא אחת עמד בית המשפט העליון על החומרה שבביצוע עבירות מס "**...כבר נפסק, לא אחת, כי יש להתייחס לעבריינות המס, בחומרת יתרה, הן לנוכח פגיעתה הישירה בכיס הציבורי, והן לנוכח פגיעתה העקיפה בכיסו של כל אזרח ואזרח**". (ראו: רע"פ 10699/07, רע"פ 5906/12, וכן רע"פ 977/13). הערך החברתי המוגן אשר נפגע כתוצאה מעשיו של הנאשם, הנו השוויון בנטל תשלום המיסים, ותחושת השוויון. מעשי הנאשם גרמו לפגיעה חברתית וכלכלית הנגרמות כתוצאה מאי תשלום המיסים ולפגיעה משמעותית בקופה הציבורית, בכלכלת המדינה, ורווחת אזרחיה.

באשר למידת הפגיעה בערכים אלו, יש לתת את הדעת כי מדובר במספר רב של אירועים, קלים לביצוע וקשים לגילוי, אשר נמשכו על פני תקופה ארוכה, תוך תכנון מוקדם ולא מתוך אימפולסיביות רגעית.

עיון במדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי ככלל הענישה המושתתת במקרים אלו הנה מאסר בפועל לתקופה ממושכת. מדיניות זו מקנה עדיפות לענישה מחמירה, המשקפת את האינטרס הציבורי, על פני נסיבותיו האישיות של העבריין. (וראו: רע"פ 5070/17, רע"פ 1136/17, רע"פ 3613/17, ת"פ 31555-07-11). אני ער לכך כי פסקי הדין שונים, חלקם לקולא וחלקם לחומרה, ממקרהו של הנאשם וינתן לכך משקל בקביעת המתחם.

באשר לקרבה לסייג, לא מצאתי לקבל את טענות הסנגור בעניין זה. אין כל אינדיקציה כי במועד ביצוע העבירות מצבו של הנאשם היה כזה שמקרב אותו לסייג, זאת בשונה ממצבו כיום.

באיזון מכלול השיקולים שתוארו לעיל, מצאתי לנכון לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 חודשים ועד ל 26 חודשי מאסר בפועל זאת בנוסף לענישה נלווית.

קביעת העונש המתאים לנאשם

בקביעת העונש המתאים לנאשם יש לתת את הדעת לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה.

הנאשם כבן 64, נשוי ואב ל 7 ילדים בוגרים אשר שכל את בנו בתאונת דרכים בשנת 2008.

לזכותו של הנאשם יש לזקוף את לקיחת האחיות, והבעת החרטה.

יש לתת משקל מסוים אף לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות.

הנאשם נעדר עבר פלילי

מנגד יש לציין לחומרה כי המחדל לא הוסר.

היבט נוסף שיש לקחת בחשבון הינו הצורך בהרתעת היחיד והרבים, בעבירות כלכליות, כפי שנקבע לא אחת בפסיקה. במקרה שלפנינו, ובשים לב לנסיבותיו הרפואיות של הנאשם, עיקר המשקל יינתן, מטבע הדברים, להרתעת הרבים.

חריגה ממתחם העונש ההולם

הובאו בפני בית המשפט נתונים רבים בקשר למצבו הרפואי הקוגניטיבי והנפשי של הנאשם. המאשימה בטיעוניה ציינה כאמור כי בשל נתונים אלו ניתן לקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם על אף אי הסרת המחדל. לטעמי מצבו של הנאשם כה מורכב עד אשר יש בו כדי להביא לחריגה ממתחם הענישה שנקבע. שיקולי מצב בריאותי חריג, אכן אינם נקובים בחוק כשיקולים המאפשרים חריגה ממתחם העונש ההולם, יחד עם זאת כפי שציין בית המשפט העליון: "... בשלבים שונים של ההליך הפלילי, לרבות בעניין גזירת העונש, ראה המחוקק להותיר לבית המשפט מתחם שיקול דעת רחב במטרה לאפשר לו להגיע לתוצאה צודקת והוגנת, כזו שתתאים לנסיבות המקרה שהובא לפניו... גם לגבי חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם במצבים שאינם נופלים לחריג השיקום. להשקפתי, בסוג כזה של מקרים לא ניתן להלום מצב שלפיו ייכפה על בית המשפט לגזור עונש בלתי מידתי. עם זאת, יודגש ויודגש היטב: פתח זה שאנו פותחים כאן לטובת חריגה ממתחם העונש ההולם - פתח צר הוא..." (ע"פ 4456/14 - עניין לופוליאנסקי). המחוקק אף נתן לכך ביטוי בהוראת סעיף 40 יב לחוק העונשין המקנה לבית המשפט סמכות לשקול נסיבות נוספות, גם אלו שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם. אין צורך לחזור על כל פרטי מצבו הרפואי, הקוגניטיבי והנפשי של הנאשם, אלו מפורטים בחוות הדעת של וועדת האבחון, ומצוינים בתסקיר שרות המבחן. בהינתן כל אלו ברי לי כי קשיי המאסר של נאשם במצבו יהיו קשים משמעותית מקשייו של אדם אחר במצב טוב יותר. לטעמי יש לתת לכך משקל בקביעת העונש המתאים בחריגה מהמתחם שנקבע. דומני כי למקרים כגון אלו כיוון בית המשפט העליון כאשר פתח פתח צר לחריגה ממתחם העונש שלא משיקולי שיקום.

באשר לגובה הקנס, בשל מצבו הרפואי ומאחר והנאשם מתקיים כיום מקצבת ביטוח לאומי ועזרת המשפחה, אשר ככל הנראה תישא בתשלום הקנס, מצאתי לנכון להטיל קנס נמוך מהמקובל במקרים כגון אלו.

לאור האמור, ובאיזון מכלול השיקולים לקולא ולחומרא, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים.

מאסר בפועל למשך 6 חודשים.

מאסר לתקופה בת 9 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור את אחת העבירות בהן הורשע.

קנס בסך של 40,000 ₪ או 80 ימי מאסר תמורתו.

ניתן היום, ה' אדר תשפ"ג, 26 פברואר 2023, בנוכחות הצדדים.